

LEERPLAN GIMMEL (groep 5; 8 - 9 jaar)

Module 4

Aantal lessen 5

כ ש ר ו ת

KASJROET

© JELED-NIK Afdeling Onderwijs

www.jeled.net

QAN	ALEF	BET	GIMMEL	DALET	HEE	WAW
-----	------	-----	--------	-------	-----	-----

Let op:

'Kasjroet' is een uitgebreid onderwerp. Je kunt dit onderwerp dan ook het beste behandelen in een maand waarin weinig feestdagen zijn, zoals chesjwan of ijar. Het bijbehorende werkboek 'Mag ik een broodje giraf?' behandelt de volgende onderwerpen:

1. Melk, vlees, minnisj
2. Zoogdieren
3. Vogels en vissen
4. Reptielen en insecten
5. Sjechita, sjoumer, hechsjer

Heb je minder dan 5 lessen, maak dan zelf een keuze uit de onderwerpen. De meeste lessen hebben nog een extra gedeelte voor kinderen die thuis kosjer eten, en/of erg geïnteresseerd zijn in het onderwerp; andere leerlingen kunnen dit eventueel overslaan.

Bij het werkboek hoort een toets, die je kunt downloaden van www.jeled.net. Ga naar het gedeelte voor leerkrachten (inloggen), vervolgens lesmateriaal/kasjoet.

LES 1**Onderwerp: melkkost, vleeskost, minnisj/parve***Benodigheden:*

- * *Mag ik een broodje giraf? blz 1 tm 12*
- * *pen of potlood*
- * *viltstiften, kleurpotloden*

Lesinhoud (± 45 minuten)*Basis:*

Vertel (of lees samen met de klas) het verhaal op blz 1 tm 3. Ga ervan uit dat de meeste kinderen thuis geen kosjere keuken hebben, spreek hier geen oordeel over uit!! Vraag de kinderen nadat je het verhaal gelezen hebt of er echt "melkvorken" en "melkmessen" bestaan, of niet? Kennen ze iemand met een kosjere keuken?

Maak daarna de opdrachten op blz 4 tm 8. Leg goed uit wat "melk" en wat "vlees" is: sommige kinderen hebben geen flauw idee van wat er in hun voedsel zit (aardbeienyoghurt is "vlees" want het is roze....). Geef de kinderen de opdracht om bv uit een tijdschrift een foto van voedsel te knippen dat melkkost, vleeskost of minnisj is en dit de volgende les mee te nemen.

Verdieping: de basis van het verbod komt uit de Tora

Met kinderen die al iets van kasjroet afweten of vlugger/geïnteresseerder zijn dan hun klasgenootjes kun je aansluitend bladzijde 9 tot en met 12 behandelen. Het onderscheid tussen melk en vlees komt uit de Tora (לא תבשל גדי בחלב אמו). De pasoeek komt drie keer voor en er worden drie verschillende verboden mee bedoeld: niet samen koken, niet samen eten en er geen voordeel van hebben. Tussen vlees en melk is een wachttijd: in Nederland is dat 1 uur, in andere landen 3 of 6 uur.

LES 2

Onderwerp: zoogdieren

Benodigdheden:

- * *Werkboek 'Mag ik een broodje giraf?' blz 13 tm 24*
- * *pen, viltstiften*
- * *indien mogelijk: Internet, eventueel dierenencyclopedie.*

Inleiding (± 15 minuten)

Bekijk de knipsels die de leerlingen hebben meegebracht (zorg zelf voor een paar tijdschriften voor het geval dat iedereen dit vergeten is...). Herhaal wat je de kinderen de vorige les over "melk", "vlees" en 'minnisj/parve' geleerd hebt en laat ze de foto's aanwijzen die daarbij horen. Lees het verhaal op bladzijde 13 en 14 en beantwoord de vraag onderaan klassikaal.

Verwerking (± 30 minuten)

Basis: kenmerken kosjere zoogdieren

Vertel de kinderen dat kosjer niet alleen te maken heeft met verschil tussen melk en vlees, maar dat er ook kosjere en niet-kosjere dieren zijn. Maak de opdrachten op bladzijde 15 en 16 (verschillende diersoorten). Leer de kinderen aan de hand van blz 17 en 18 de kenmerken van een kosjer zoogdier: gespleten hoeven en herkauwen en leg uit wat dit inhoudt. Leer ze het begrip 'treife' en maak de opdrachten op bladzijde 19 tm 21. Geen Internet of dierenencyclopedie? Maak de opdrachten dan gezamenlijk of geef ze als huiswerk op.

Verdieping: kasjeren

Lees het verhaal over Lior op blz 22. Spreek er daarna over wat je zou moeten doen wanneer je een vergissing maakt: het gewoon aan papa of mama vertellen. Lees daarna de rest van het verhaal op bladzijde 23 en noem het woord 'kasjeren'. Maak de opdrachten op bladzijde 24.

LES 3

Onderwerp: Vogels en vissen

Benodigdheden:

- * *Mag ik een broodje giraf? blz 25 tm 37*
- * *Pen, viltstiften*
- * *kasjroetlijst (loeach)*
- * *verschillende soorten (kleine) vissen, zowel kosjer als niet-kosjer: wijting, spiering, haring etc waarvan je de schubben en de vinnen kunt zien. Neem (als je durft!) ook niet-kosjere vissen mee: aal, garnaal, mossel (met schelp). De meeste viswinkels zijn je hierin wel behulpzaam als je vertelt dat het om een projekt voor school gaat.*

Inleiding (± 15 minuten)

Lees het verhaal op bladzijde 25 en 26 'Een heel bijzonder ei'. Laat bladzijde 27 zelfstandig maken. *Antwoord: kwartel, kalkoen, kip, eend, haan, patrijs, fazant, gans, vink, duif, het woord is hanenkam.*

Verwerking (± 30 minuten)

Basis: vogels en vissen

Leg aan de hand van bladzijde 28 uit dat de Tora voor vogels geen duidelijke kenmerken geeft. Vertel welke vogels kosjer zijn en zeg dat dit ook voor eieren geldt. Maak de opdracht op blz 29.

Leg met behulp van bladzijde 30 uit wat de kenmerken van een kosjere vis zijn: vinnen en schubben. Laat een van de vissen zien en wijs de vinnen en schubben aan. Leg uit waarom een vis die heeft (zie blz 31). Laat daarna de overige vissen die je hebt meegebracht zien en vraag de kinderen je te vertellen welke vissen kosjer zijn en welke niet (noem ook schelp- en schaaldieren, zie blz 34). Maak daarna de opdrachten op bladzijde 31 tm 33. Leg uit wat de bedoeling is en laat je leerlingen in hun eigen tempo werken.

Verdieping: Kasjroetlijst

Behandel bladzijde 34 en leg uit wat een kasjroetlijst is. Bij vis die in een blikje zit of ingevroren is kun je de vinnen en de schubben niet zien. Hoe weet je of je de vis mag eten? Behandel bladzijde 37, en maak de opdrachten op bladzijde 35 en 36.

Z.O.Z.

LES 4

Onderwerp: reptielen en insecten

Benodigdheden:

- * *Mag ik een broodje giraf? (blz 38 tm 45)*
- * *pen, viltstiften*

Inleiding (± 15 minuten)

Herhaal wat je de vorige keer over vissen behandeld hebt. Geef de kinderen een blikje vis, een advertentie voor vis etc. Vraag ze hoe je kunt weten of de vis kosjer is.

Verwerking (± 30 minuten)

Basis:

Reptielen

Leg uit aan de hand van bladzijde 38 en 39 uit wat reptielen zijn en dat ze niet kosjer zijn. Maak daarna de opdracht over Noach op blz 41 en 42.

Insecten

Behandel bladzijde 42 en maak de opdrachten op blz 43 tm 45.

LES 5

Onderwerp: sjechita

Benodigdheden:

- * *Werkboek 'Mag ik een broodje giraf?' (blz 46 tm 60)*
- * *vlitstiften, kleurpotloden, pen*
- * *kasjroetlijst*
- * *verschillende hechsjeriem (voor 'verdieping')*

Inleiding (± 10 minuten)

Lees het verhaal 'Mag ik een broodje giraf?' op bladzijde 46 en 47, en laat je leerlingen het verhaal afmaken. Behandel daarna bladzijde 48 over het al dan niet eten van giraf (zie ook de bijgevoegde info).

Verwerking (± 35 minuten)

Basis: kosjer slachten

Voordat je een dier kunt eten moet je het doodmaken, op een manier dat het zo weinig mogelijk pijn lijdt. Leg uit wat sjechita is, volg het werkboek (blz 49 en 50). Maak daarna de opdrachten op blz 51 tm 54.

Verdieping: Hechsjer en Sjoumer

Behandel bladzijde 55 en 56. Laat zien hoe een hechsjer er uitziet. Maak de opdrachten op bladzijde 58, 59 en 60.

SIOEM

Je kunt deze lessenserie afsluiten met een sioem. Laat de kinderen dan in de klas de toets maken. Je kunt deze downloaden van www.jeled.net (Leerkrachten/Lesmateriaal/Kasjroet, eerst inloggen). Zorg ervoor dat er iets lekkers te eten en te drinken is, stel vragen over kasjroet en geef je leerlingen daarna de toets en het werkboek 'Mag ik een broodje giraf?' mee naar huis. Schrijf er iets aardigs in, en plak er een sticker bij.